

APROBATA TECHNICZNA ITB AT-15-5901/2010

Na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie aprobac technicznych oraz jednostek organizacyjnych upowaznionych do ich wydawania (Dz. U. Nr 249 z 2004 r., poz. 2497), w wyniku postępowania aprobacyjnego dokonanego w Instytucie Techniki Budowlanej w Warszawie na wniosek firmy:

**Zakład Produkcyjno-Handlowy „ARTMET” Roman Polak
26-300 Opoczno, ul. Kuligowska 1 A**

stwierdza się przydatność do stosowania w budownictwie wyrobów pod nazwą:

NAROŻNIKI PODTYNKOWE Z SIATKĄ LUB BEZ SIATKI ARTMET

w zakresie i na zasadach określonych w Załączniku, który jest integralną częścią niniejszej Aprobac Technicznej ITB.

Termin ważności:

30 października 2015 r.

Załącznik:

Postanowienia ogólne i techniczne

Warszawa, 30 października 2010 r.

Z A Ł A C Z N I K**POSTANOWIENIA OGÓLNE I TECHNICZNE****SPIS TREŚCI**

1. PRZEDMIOT APROBATY	3
2. PRZEZNACZENIE, ZAKRES I WARUNKI STOSOWANIA	3
3. WŁAŚCIWOŚCI TECHNICZNE. WYMAGANIA	4
3.1. Materiały	4
3.2. Wyroby	4
4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT	5
5. OCENA ZGODNOŚCI	6
5.1. Zasady ogólne	6
5.2. Wstępne badanie typu	6
5.3. Zakładowa kontrola produkcji	6
5.4. Badania gotowego wyrobu	7
5.5. Częstotliwość badań	7
5.6. Metody badań	8
5.7. Pobieranie próbek do badań	8
5.8. Ocena wyników badań	8
6. USTALENIA FORMALNO – PRAWNE	9
7. TERMIN WAŻNOŚCI	10
INFORMACJE DODATKOWE	10
RYSUNKI	11

1. PRZEDMIOT APROBATY

Przedmiotem niniejszej Aprobaty Technicznej ITB są narożniki podtynkowe z siatką lub bez siatki ARTMET produkowane przez Zakład Produkcyjno-Handlowy „ARTMET” Roman Polak w Opocznie.

Aprobata obejmuje następujące wyroby:

1. Perforowane narożniki podtynkowe z siatką lub bez siatki (rys. 1), wykonane z taśmy aluminiowej gatunku EN AW-3003 wg PN-EN 573-3:2009, stan H 18 wg PN-EN 515:1996, grubości 0,30; 0,35; 0,40 lub 0,45 mm. Narożniki podtynkowe mogą mieć przyklejoną siatkę szklaną.
2. Perforowane narożniki podtynkowe, wewnętrzne (rys. 2), wykonane z taśmy aluminiowej gatunku EN AW-3003 wg PN-EN 573-3:2009, stan H 18 wg PN-EN 515:1996, grubości 0,30; 0,35; 0,40 lub 0,45 mm.
3. Półnarożniki podtynkowe (rys. 3), wykonane z taśmy aluminiowej gatunku EN AW-3003 wg PN-EN 573-3:2009, stan H 18 wg PN-EN 515:1996, grubości 0,30; 0,35; 0,40 lub 0,45 mm.
4. Narożniki podtynkowe rozwarte (rys. 4), wykonane z taśmy aluminiowej gatunku EN AW-3003 wg PN-EN 573-3:2009, stan H 18 wg PN-EN 515:1996, grubości 0,30; 0,35; 0,40 lub 0,45 mm.
5. Perforowane narożniki podtynkowe z siatką lub bez siatki (rys. 5), wykonane z PVC. Narożniki podtynkowe mogą mieć przyklejoną siatkę szklaną.
6. Listwa zakończeniowa C-12 wykonana z PVC.

Właściwości narożników podtynkowych ARTMET podano w p. 3.

2. PRZEZNACZENIE, ZAKRES I WARUNKI STOSOWANIA

Perforowane narożniki aluminiowe z siatką lub bez siatki, półnarożniki aluminiowe oraz narożniki aluminiowe rozwarte, są przeznaczone do wzmacniania naroży ścian pokrytych tynkami cementowymi, wapiennymi lub gipsowymi oraz ścian z płyt gipsowo-kartonowych, wewnątrz obiektów, w środowiskach o kategorii korozyjności C1, C2 i C3 wg PN-EN 12944-2:2001 bez kondensacji pary na elemencie.

Narożniki aluminiowe, objęte aprobatą, mogą być stosowane na zewnątrz budynków w otulinie z tynków wapiennych, cementowych i zapraw klejących, w środowiskach o kategorii korozyjności C1, C2 i C3 wg PN-EN 12944-2:2001.

Narożniki podtynkowe z PVC przeznaczone są do wzmacniania naroży ścian oraz ościeży okien i drzwi, pokrywanych tynkami cementowymi lub wapiennymi wewnątrz lub na zewnątrz pomieszczeń oraz gipsowymi wewnątrz pomieszczeń.

Listwa wykończeniowa C-12 jest przeznaczona do zabezpieczania krawędzi płyt gipsowo-kartonowych.

Zalecenia dotyczące montażu narożników ARTMET powinny być określone w instrukcji Producenta.

Zakres stosowania ww. wyrobów powinien wynikać z właściwości technicznych i wymagań określonych w p. 3.

Stosowanie wyrobów objętych Aprobatą powinno być zgodne z projektem, w którym uwzględniono wymagania polskich norm i przepisów techniczno-budowlanych, w tym rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75/2002, poz. 690) wraz z późniejszymi zmianami).

3. WŁAŚCIWOŚCI TECHNICZNE. WYMAGANIA

3.1. Materiały

Wyroby objęte Aprobatą powinny być wykonane z:

- blachy lub taśmy aluminiowej gatunku EN AW-3003 wg PN-EN 573-3:2009, stan H 18 wg PN-EN 515:1996, spełniającej wymagania normy PN-EN 485-2:2009, o grubości 0,30; 0,35; 0,40 lub 0,45 mm,
- z polichlorku winylu (PVC) o następujących właściwościach:
  - temperatura mięknięcia $\geq +73^{\circ}\text{C}$, oznaczona wg PN-EN ISO 306:2006,
  - gęstość $1,48 \text{ g/cm}^3 \pm 10\%$, oznaczona wg PN-EN ISO 1183-1:2006.

3.2. Wyroby

3.2.1. Wygląd zewnętrzny. Powierzchnie narożników i listew powinny być równe i gładkie bez pęknięć, zadziorów i ostrych krawędzi.

3.2.2. Kształt i wymiary. Kształt oraz wymiary narożników i listew powinny być zgodne z rysunkami 1 ÷ 6. Odchyłki wymiarów nietolerowanych powinny być w klasie zgrubnej C wg normy PN-EN 22768-1:1999.

3.2.3. Prostoliniowość. Odchyłka od prostoliniowości narożników określona wg normy PN-EN 13658-1:2009 i PN-EN 13658-2:2009 nie powinna być większa od L/400.

3.2.4. Odporność na działanie zapraw. Powierzchnie narożników oraz przyczepność siatki z włókna szklanego do narożników poddanych oddziaływaniu zapraw: cementowej, wapiennej i gipsowej oraz klejącej w warunkach powietrzno-suchych oraz w warunkach zawilgocenia, nie powinny ulec zmianie (brak chropowatości, wżerów, plam).

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

Wyroby objęte Aprobataą powinny być dostarczane w oryginalnych opakowaniach Producenta, oraz przechowywane i transportowane, w sposób zapewniający niezmiennosć ich właściwości technicznych.

Do każdego opakowania powinna być dołączona etykieta zawierająca co najmniej następujące dane:

- nazwę wyrobu,
- nazwę i adres Producenta,
- wymiary,
- numer Aprobaty Technicznej ITB AT-15-5901/2010,
- numer i datę wystawienia krajowej deklaracji zgodności,
- znak budowlany.

Sposób oznakowania wyrobów znakiem budowlanym powinien być zgodny z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198, poz. 2041).

5. OCENA ZGODNOŚCI

5.1. Zasady ogólne

Zgodnie z art. 4, art. 5 ust. 2, pkt. 3 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92/2004, poz. 881) wyroby, których dotyczy niniejsza Aprobata Techniczna, mogą być wprowadzone do obrotu i stosowane przy wykonywaniu robót budowlanych w zakresie odpowiadającym ich właściwościom użytkowym i przeznaczeniu jeżeli Producent dokonał oceny zgodności, wydał krajową deklarację zgodności z Aprobata Techniczną ITB AT-15-5901/2010 zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198/2004, poz. 2041) oceny zgodności narożników podtynkowych ARTMET z siatką lub bez siatki z Aprobata Techniczną ITB AT-15-5901/2010 dokonuje Producent, stosując system 4.

W przypadku systemu 4 oceny zgodności, Producent może wystawić krajową deklarację zgodności wyrobów na podstawie:

- a) wstępnego badania typu prowadzonego przez producenta lub na jego zlecenie,
- b) zakładowej kontroli produkcji.

5.2. Wstępne badanie typu

Wstępne badanie typu jest badaniem potwierdzającym wymagane właściwości techniczno-użytkowe, wykonywanym przed wprowadzeniem wyrobów do obrotu.

Wstępne badanie typu narożników obejmuje odporność na oddziaływanie zapraw.

Badania, które w procedurze aprobacyjnej były podstawą do ustalenia właściwości techniczno-użytkowych wyrobu, stanowią wstępne badanie typu w ocenie zgodności.

5.3. Zakładowa kontrola produkcji

Zakładowa kontrola produkcji obejmuje:

1. specyfikację materiałów i sprawdzenie dokumentów atestacyjnych, potwierdzających ich parametry techniczne, w tym:

- rodzaj taśmy (blachy) – gatunek aluminium,
  - grubość taśmy (blachy),
  - gęstość i temperatura mięknięcia PVC
2. kontrolę i badania w procesie wytwarzania oraz badania gotowych wyrobów (p. 5.4), prowadzone przez producenta zgodnie z ustalonym planem badań oraz według zasad i procedur określonych w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji, dostosowanych do technologii produkcji i zmierzających do uzyskania wyrobów o wymaganych właściwościach.

Kontrola produkcji powinna zapewnić, że wyroby są zgodne z Aprobata Techniczną ITB AT-15-5901/2010. Wyniki kontroli produkcji powinny być systematycznie rejestrowane. Zapisy rejestru powinny potwierdzać, że wyroby spełniają kryteria oceny zgodności. Każda partia wyrobów powinna być jednoznacznie zidentyfikowana w rejestrze badań i dokumentach handlowych.

5.4. Badania gotowego wyrobu

5.4.1. Program badań. Program badań obejmuje:

- a) badania bieżące,
- b) badania okresowe.

5.4.2. Badania bieżące. Badania bieżące obejmują sprawdzenie:

- a) wygląd zewnętrzny,
- b) kształtu i wymiarów.

5.4.3. Badania okresowe. Badania okresowe obejmują sprawdzenie odporności na oddziaływanie zapraw.

5.5. Częstotliwość badań

Badania bieżące powinny być wykonywane zgodnie z ustalonym planem badań, ale nie rzadziej niż dla każdej partii wyrobu. Wielkość partii wyrobu powinna być określona w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji i dokumentach handlowych.

Badania okresowe należy wykonywać nie rzadziej niż raz na 3 lata.

5.6. Metody badań

5.6.1. Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego. Wygląd zewnętrzny naroży ocenić należy wizualnie wg wymogów normy PN-EN 13018:2004, na zgodność z wymaganiami p. 3.2.1.

5.6.2. Sprawdzenie kształtów i wymiarów. Kształt naroży należy sprawdzić wizualnie i porównać z rysunkami 1 ÷ 6. Wymiary należy sprawdzić za pomocą przyrządów pomiarowych zapewniających uzyskanie wymaganej dokładności

5.6.3. Sprawdzenie prostoliniowości. Sprawdzenie prostoliniowości należy przeprowadzić zgodnie z normą PN-EN 13658-1:2009 i porównać z wymaganiami p.3.2.3.

5.6.4. Sprawdzenie odporności na oddziaływanie zapraw. Badane elementy o długości co najmniej 50 cm należy pokryć zaprawami tynkarskimi: cementową wapienną, gipsową oraz klejącą, przeznaczoną do styropianu. Należy wykonać dwie serie po trzy próbki z każdym rodzajem zaprawy. Jedną serię należy przechowywać przez 7 dni w pomieszczeniu w temperaturze $21 \div 23^{\circ}\text{C}$ i wilgotności względnej mniejszej niż $45 \div 50\%$, a drugą serię po 24 godzinach wiązania zanurzyć w wodzie na głębokość 50 mm stwarzając warunki do podciągania kapilarnego przez następne 24 godziny.

Po ekspozycji w warunkach powietrzno-suchych oraz w warunkach zawilgocenia i usunięciu zapraw ocenia się zmiany wyglądu powierzchni narożników oraz stan zespolenia siatki.

5.7. Pobieranie próbek do badań

Próbki do badań należy pobierać losowo według normy PN-N-03010:1983.

5.8. Ocena wyników badań

Wyprodukowane wyroby należy uznać za zgodne z wymaganiami niniejszej Aprobaty Technicznej ITB, jeżeli wyniki wszystkich badań są pozytywne.

6. USTALENIA FORMALNO – PRAWNE

6.1. Aprobata Techniczna ITB AT-15-5901/2010 zastępuje Aprobata Techniczną ITB AT-15-5901/2005.

6.2. Aprobata Techniczna AT-15-5901/2010 jest dokumentem stwierdzającym przydatność narożników podtynkowych ARTMET z siatką lub bez siatki do stosowania w budownictwie, w zakresie wynikającym z postanowień Aprobaty.

Zgodnie z art. 4, art. 5 ust. 1, pkt. 3 oraz art. 8, ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92/2004, poz. 881), wyroby, których dotyczy niniejsza Aprobata Techniczna, mogą być wprowadzane do obrotu i stosowane przy wykonywaniu robót budowlanych w zakresie odpowiadającym ich właściwościom użytkowym i przeznaczeniu, jeżeli producent dokonał oceny zgodności, wydał krajową deklarację zgodności z Aprobata Techniczną ITB AT-15-5901/2010 i oznakował wyroby znakiem budowlanym, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

6.3. Aprobata Techniczna ITB nie narusza uprawnień wynikających z przepisów o ochronie własności przemysłowej, a w szczególności obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo Własności Przemysłowej (Dz. U. Nr 119, poz.117). Zapewnienie tych uprawnień należy do obowiązków korzystających z niniejszej Aprobaty Technicznej ITB.

6.4. ITB wydając Aprobata Techniczną nie bierze odpowiedzialności za ewentualne naruszenie praw wyłącznych i nabytych.

6.5. Aprobata Techniczna ITB nie zwalnia producenta od odpowiedzialności za właściwą jakość materiałów składowych oraz gotowego wyrobu, a także nie zwalnia wykonawców robót budowlanych od odpowiedzialności za właściwe zastosowanie tego wyrobu.

6.6. W treści wydawanych prospektów i ogłoszeń oraz innych dokumentów związanych ze stosowaniem w budownictwie narożników podtynkowych ARTMET z siatką lub bez siatki należy zamieszczać informację o udzielonej tym wyrobom Aprobacie Technicznej ITB AT-15-5901/2010.

7. TERMIN WAŻNOŚCI

Aprobata Techniczna ITB AT-15-5901/2010 jest ważna do 30 października 2015 r.

Ważność Aprobaty Technicznej ITB może być przedłużona na kolejne okresy, jeżeli jej Wnioskodawca lub formalny następca, wystąpi w tej sprawie do Instytutu Techniki Budowlanej z odpowiednim wnioskiem, nie później niż 3 miesiące przed upływem terminu ważności tego dokumentu.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

Normy i dokumenty związane

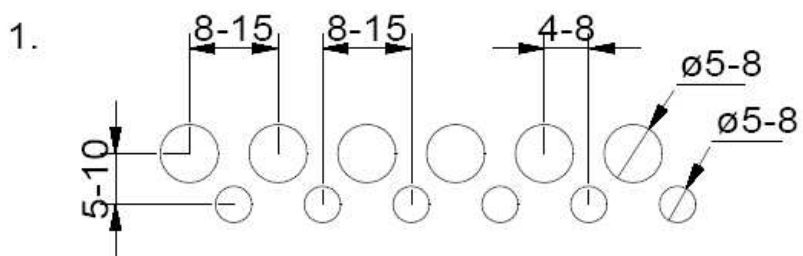
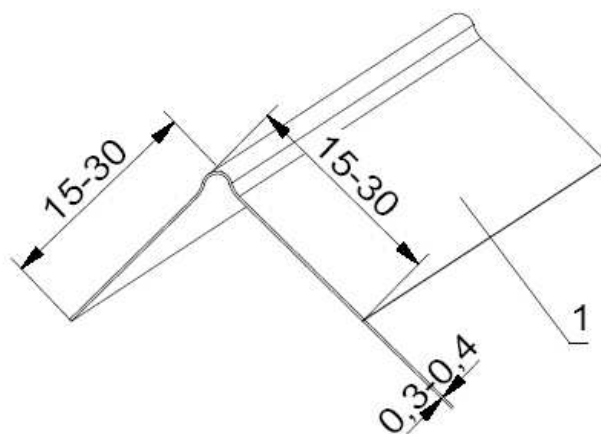
PN-B-89002:1981	<i>Elementy z tworzyw sztucznych dla budownictwa. Listwy podłogowe z polichlorku winylu</i>
PN-N-03010:1983	<i>Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do badań</i>
PN-EN 485-2:2009	<i>Aluminium i stopy aluminium. Blachy, taśmy i płyty. Część 2: Właściwości mechaniczne</i>
PN-EN 515:1996	<i>Aluminium i stopy aluminium. Wyroby przerobione plastycznie. Oznaczenia stanów</i>
PN-EN 573-3:2009	<i>Aluminium i stopy aluminium. Skład chemiczny i rodzaje wyrobów przerobionych plastycznie. Część 3: Skład chemiczny i rodzaje wyrobów</i>
PN-EN 13018:2004	<i>Badania nieniszczące. Badania wizualne. Zasady ogólne</i>
PN-EN 13658-1:2009	<i>Metalowe siatki, narożniki i listwy podtynkowe. Definicje, wymagania i metody badań. Część 1: Tynki wewnętrzne</i>
PN-EN 13658-2:2009	<i>Metalowe siatki, narożniki i listwy podtynkowe. Definicje, wymagania i metody badań. Część 2: Tynki zewnętrzne</i>
PN-EN 22768-1:1999	<i>Tolerancje ogólne. Tolerancje wymiarów liniowych i kątowych bez indywidualnych oznaczeń tolerancji</i>
PN-EN ISO 306:2006	<i>Tworzywa sztuczne. Tworzywa termoplastyczne. Oznaczanie temperatury mięknięcia Vicata (VST)</i>
PN-EN ISO 1183-1:2000	<i>Tworzywa sztuczne. Metody oznaczania gęstości tworzyw sztucznych nieporowatych. Część 1: Metoda zanurzeniowa, metoda piknometru cieczowego i metoda miareczkowa</i>

Raporty, sprawozdania z badań, klasyfikacje i oceny

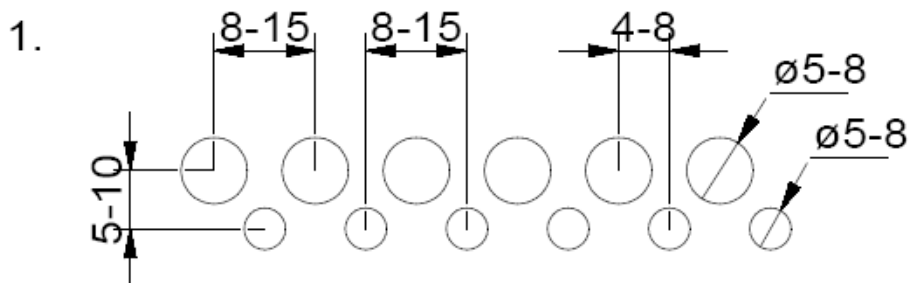
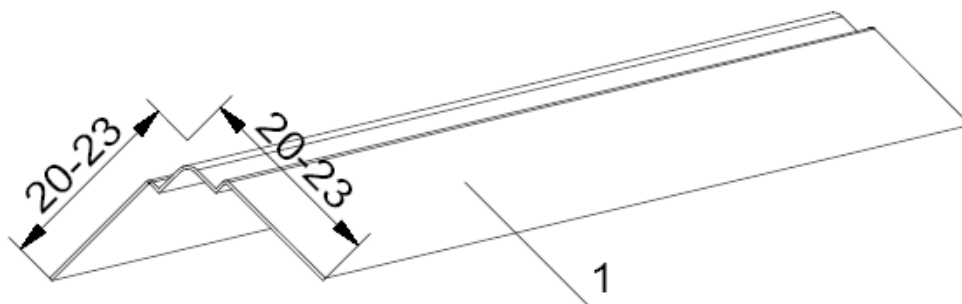
1. Wyniki badań narożników podtynkowych oraz profili wykończeniowych produkcji firmy „ARTMET”, NO-2/813/02, Zakład Trwałości i Ochrony Budowli ITB, Warszawa 2003 r.
2. Pismo nr NT-1/C-17/01, Zakład Nowych Technik Wykończeniowych ITB, Warszawa 2001 r.

RYSUNKI

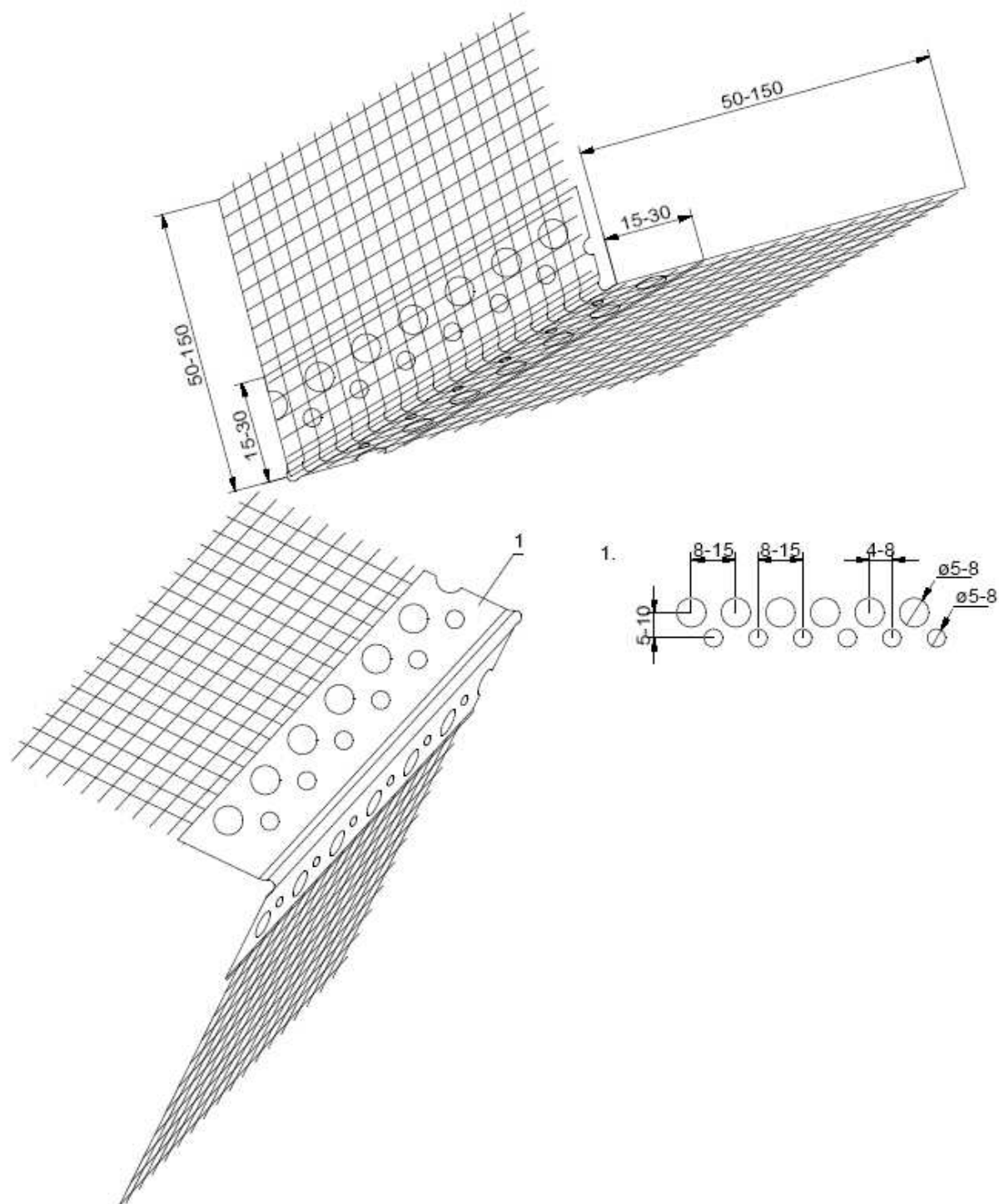
Rys. 1. Perforowany narożnik podtynkowy	12
Rys. 2. Perforowany narożnik podtynkowy, wewnętrzny	12
Rys. 3. Perforowany narożnik podtynkowy z siatką	13
Rys. 4. Półnarożnik podtynkowy	14
Rys. 5. Narożnik podtynkowy rozwarty	14
Rys. 6. Perforowany narożnik z PVC	15
Rys. 7. Listwa zakończeniowa C-12	15

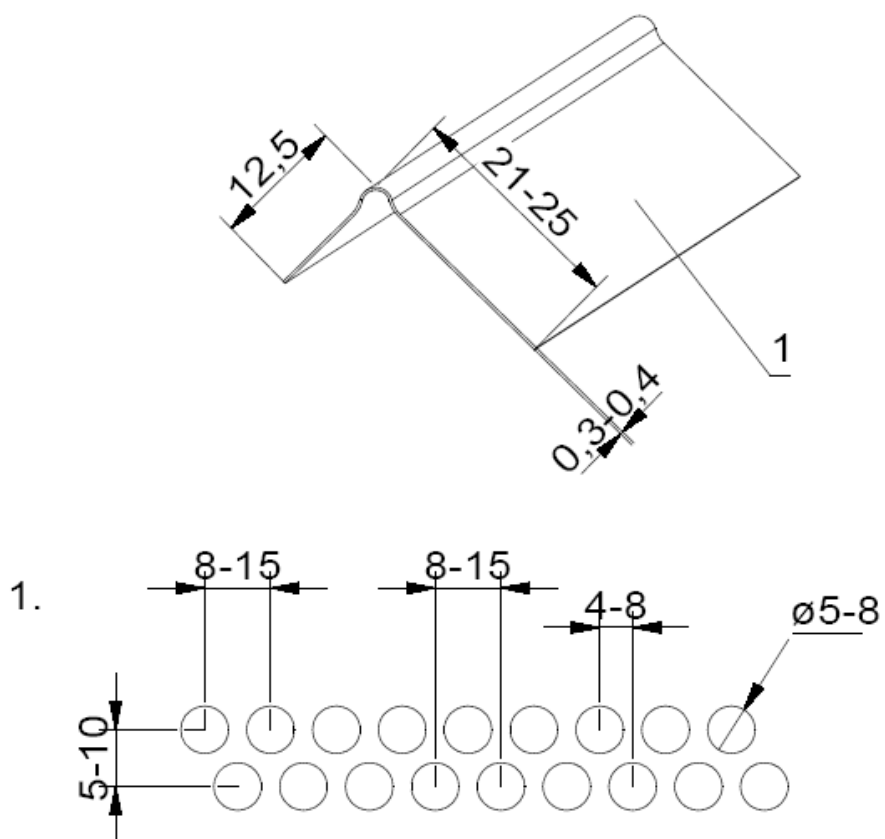
Rys. 1. Perforowany narożnik podtynkowy

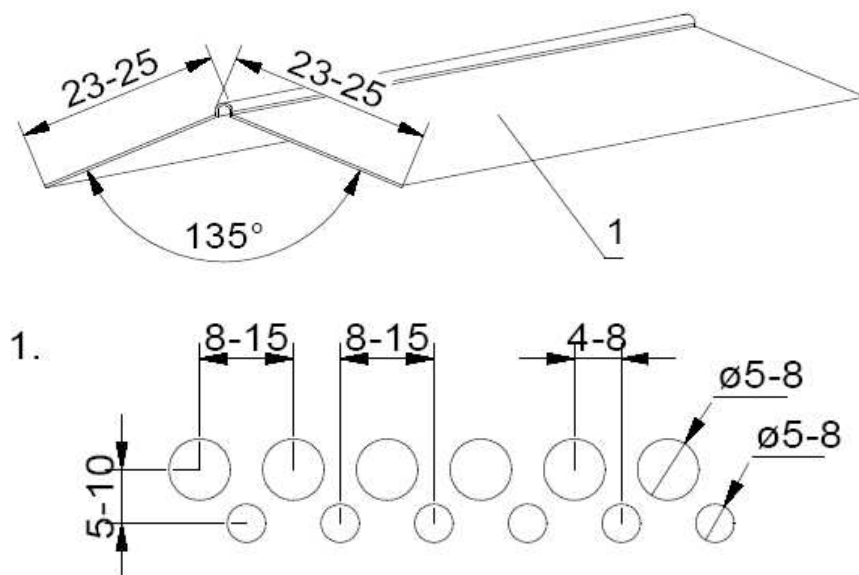
Rys. 2. Perforowany narożnik podtynkowy, wewnętrzny

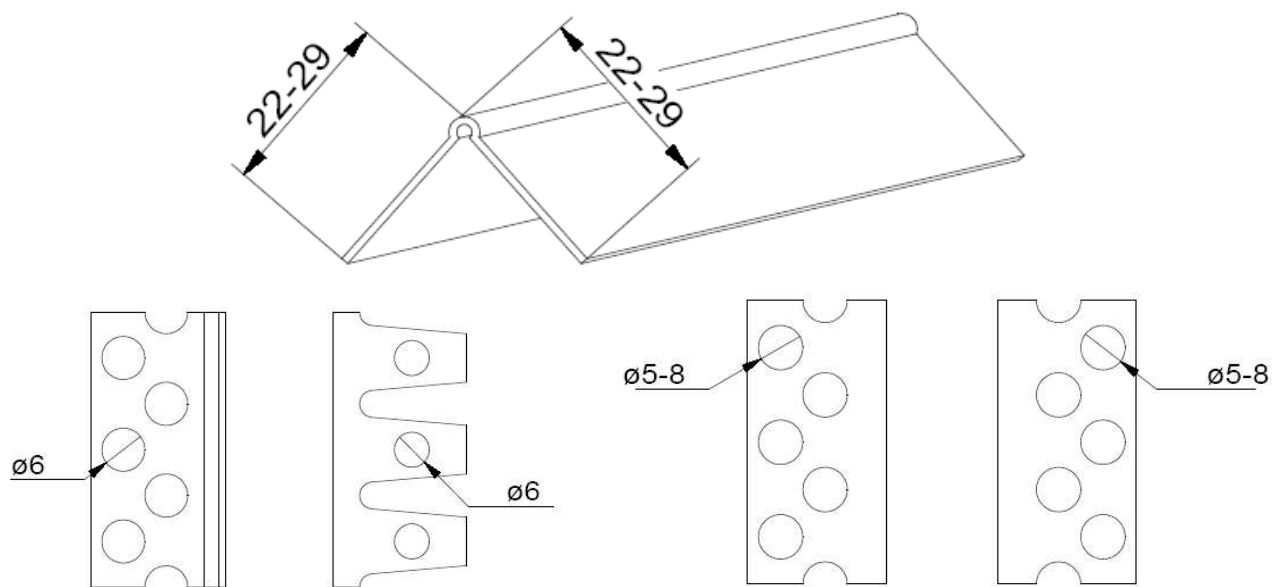
Rys. 3. Perforowany narożnik podtynkowy z siatką
(siatka może być naklejana na zewnątrz lub wewnątrz narożnika)

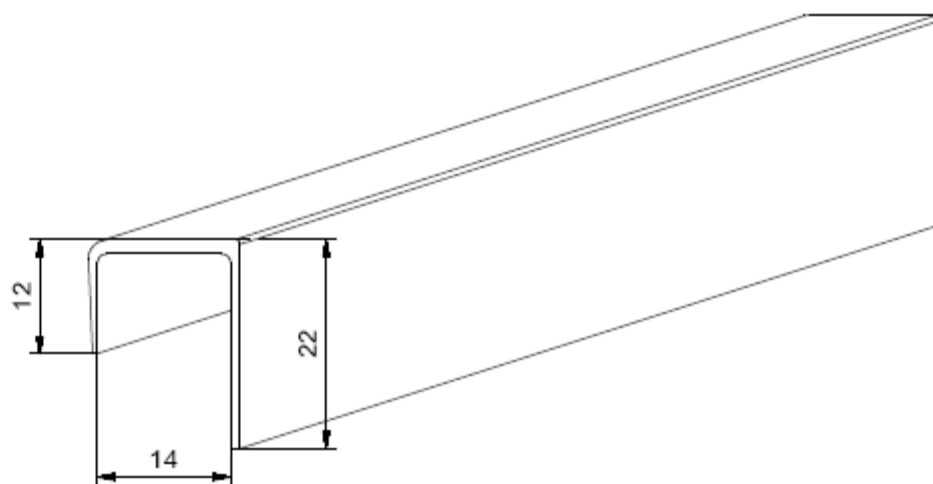
Rys. 4. Półnarożnik podtynkowy

Rys. 5. Narożnik podtynkowy rozwarty

Rys. 6. Perforowany narożnik z PVC

Rys. 7. Listwa zakończeniowa C-12